

(המשך מעמוד 10)

מטבעיזר. את הסכום הנותר יותר לו להוציא במטבע זר לאיראן. אולמרט מצידו היה צריך לדאוג להשגת חוזים לרכישת תרופות מציון לוי. הן ממשרד הבריאות, שבראשו עומד מנהיג סיעתו, אליעזר שוסטק, והן ממוסדות רפואיים אחרים, כמו קופת-חולים ההסתדרותית. אלא שתמורת השגת חוזים אלה ביקש אולמרט שכר-טירחה.

בניצניו הרבה לא נקב אולמרט בסכום מסוים שהוא תובע עבור שירותיו הסודיים. הוא ביקש לקבל 15% ממחזור המכירות שיעשה ציון לוי בעזרת החוזים שהוא ישיג עבורו. 15% האחוזים האלה היו צריכים להתחלק בין אולמרט עצמו לבין יועצו הכלכלי של ציון לוי.

נראה שהעסקה נראתה ללוי, שכן, בין השניים נחתם חוזה על תנאי שיתוף-הפעולה העסקי ביניהם. ואומנם, זמן קצר אחרי חתימת החוזה, לפני מיספר חודשים, כבר החל אולמרט בניסיונותיו להשיג חוזים לרכישת תרופות מהמפעל של משי-פחת לוי באיראן.

השערוריה הציבורית שבעסקה מעין זו, אילו היתה מתבצעת, זועקות לשמיים:

● אולמרט זכה בעסקה בעקבות פגיון מקריט כננסת, שבה הוצג בפני ציון לוי כח"כ ולא כעורך-דין. אחרי ששרי הבריאות והתמ"ת הבטיחו לסייע לו, יכול היה ציון לוי לפרש כי הסיוע יינתן לו אם אולמרט יהיה פרקליטו ולמעשה שותפו בעסקים. כמי שרגיל לעסקים באיראן, שם נהוג לשלם שוחד עצום לאנשי-השילטון עבור כל עסקה עם הממשלה, יכול היה לוי לקבל רושם ששיטה זו קיימת בישראל. ● אולמרט יכול היה לנצל את קשריו המפלגתיים והאישיים עם שרי סיעתו כדי לקדם את האינטרסים של הלקוח שלו, ותוך כדי כך לזכות גם בטובת-הנאה כספית בסכומים שהיו יכולים להגיע למיליוני לירות בשנה.

● אולמרט ניצל למעשה את מעמדו ואת קשריו כדי שיוכל לזכות בקומיסיון מכסי המדינה, במצב כזה נוצר — לפחות באופן תיאורטי — פתח לשחיתות: ככל שמשרד הבריאות היה רוכש יותר תרופות מציון לוי כך היו גדלים גם רווחיו של אולמרט.

כאשר המיליונים כבר קורצים לו, החל אולמרט פועל במרץ להשגת חוזים ללכות שלו. הוא התרוצץ, ערך פגישות, ישב בשיבות והגיש הצעות. אלא שאז, כאשר היה נדמה שהעסקה עומדת לשאת פירות, היא התפקעה כבועת-סבון, כמו העיסקות הקודמות שניסה אולמרט לעשות.

פגיעה

בתדמית הליכוד

● אולמרט נודע כי פרטי ההסכם שלו עם ציון לוי, לפני יקבל אחוזים ממחזור החוזים שיביא לו, דלפו החוצה. הוא חשש, ככל הנראה, שהדבר ישמש כנשק נגדו בידי יריביו הפוליטיים והאישיים. בעקבות כך מיהר אולמרט לזמן פגישה נוספת עם ציון לוי במשרדו, ובה הודיע לו כי שוב אין תוקף להסכם שנערך ביניהם. הוא הסביר כי אין הוא יכול לקבל כשכרו אחוזים מהמחזור ולכן הוא מעדיף לקבל סכומים שייקבעו מראש. באותה הזדמנות גם ביקש אולמרט מיקדמה בדולארים עבור העבודה שכבר השקיע בעסקה.

אלא שציון לוי הפך חשדן בעקבות הניסיון שהיה לו בבניית מלון קומודור בירושלים. אין הוא שש לפזר את כספו. הוא הודיע לאולמרט שיקבל את שכרו ברגע שישלם לו חוזה ליבוא ומכירת תרופות, ולא לפני כן. אולמרט ביקש לקבל מיקדמה על חשבון החוזים. תחילה דרש תשלום של 2000 דולאר. אחר-כך הסכים להסתפק גם ב-500 דולאר.

אלא שבינתיים התרחש משהו בלתי צפוי. המצב הפנימי באיראן התערער. המדינות שפרצו נגד השאה סיכנו גם את רכוש מישחת לוי באיראן. הנאמך ב-מאות מיליוני דולארים. ציון לוי חש חזרה לאיראן ומוזה מיספר שבועות לא התקבלה ממנו כל הודעה בארץ. תוך כדי כך דלפה הפרשה כולה החוצה. הובאה לידיעתם של אישים בכירים כמו סגן שר-האוצר, יחזקאל פלומין, וכמה מעסקני הליכוד. אלה נחרדו לשמע הסיפור. הבטיחו לפעול למניעת העיסקה, העלולה לפגוע בתדמית הציבורית של שילטון הליכוד כולו.

ביטאון מיקצועי זר מודיע כי סגן ראש-הממשלה

יעמוד בראש חפירה ארכיאולוגית גדולה

לסגן ראש הממשלה

יש עודף זמן

לעסוק גם בארכיאולוגיה

יעמוד בראש חפירות חדשות. תחילה אפשר היה לחשוב כי מדובר במיבצע חפירות-ההצלה בנגב, וגם אז היה מקום לשאול מניין לו, לסגן-ראש-הממשלה, הפנאי לעמוד בראש מיבצע ארכיאולוגי ענק, מסוג זה. אולם עיון בכתבה גילה תמונה שונה לחלוטין, וכך נאמר בה:

"כשהוא מרמז על כוונתו לחזור בבוא העת לעולם הארכיאולוגיה, הצהיר ייגאל ידין כי יעמוד בראש חפירות ארכיאולוגיות חדשות בהיקף גדול. ידין, לשעבר ראש המכון לארכיאולוגיה של האוניברסיטה העברית, הוא עתה סגן-ראש-ממשלת ישראל. האחר החדש של ידין הוא תל-דוד. הצוק משקיף בדרמאטיות

Yigael Yadin to Lead New Excavation

SIGNALING AN EVENTUAL return to the world of archaeology, Yigael Yadin has stated he will lead a major new archaeological excavation. Yadin, formerly head of Hebrew University's Institute of Archaeology, is currently Israel's Deputy Prime Minister.

The new dig will begin in 1979. Although the dig will be under Yadin's overall supervision, the actual excavation will be directed by Dr. Ephraim Stern until Yadin is sufficiently free of his political duties to devote substantial time to the work at the site. Five seasons of excavation are planned.

על הים התיכון, 27 ק"מ דרומית לחיפה. דור הוא אחד האתרים הגדולים בישראל. שמו מוזכר בקטעי סיפורת עתיקים, והוא כולל נמל שחלף ממנו נראה מחת למים... לפני זמן-מה פירסם הפרופסור נחמן אביגד חותם עברי משנת 80 לפני הספירה. השייך לכהן של דור. אם היה כהן בדור, היה צריך להיות שם מיקדש. טוען הפרופסור אביגד, ואנו יכולים להיות סמוכים ובטוחים שהפרופסור ידין יחפש אחריו.

"החפירות החדשות תחלנה בשנת 1979. למרות שהחפירות תנוהלנה תחת פיקוחו הכולל של ידין, החפירות המעשיות תיעשנה על-ידי הדר"ר אפרים שטרן, עד שידיו יהיה חופשי מעיסוקיו הפוליטיים וימצא די זמן לעבודה באתר תידרשנה חמש שנות חפירה.

"הוקם קונסורציום של מוסדות ובודדים למימון חפירות דור. כל מי שרוצה להשתתף בהן, יפנה לעורך ביטאון זה."

עד כאן לשון המאמר (הכולל גם את הפרטים ההיסטוריים של דור). ברור מנו, כי ייגאל ידין נטל על עצמו לעמוד בראש מישלחת-חפירות גדולה. שתעסוק בכך בחמש השנים הבאות. ברור שכסגן וכממלא-מקום ראש-ממשלה לא יהיה לו זמן לעמוד בראש החפירות, אפילו בצורה סימלית. בוחריו של ידין, וכל משלמי המיסים, צריכים לשאול: האם משכורתו כסגן-ראש-ממשלה כוללת גם ניהול מישלחת חפירות?

אולם יש גם שאלה קטנה נוספת, צדדית: אם הצלת הנגב כה חשובה, כפי שהתפרשה קריאת-האזעקה של ידין, מדוע הוא הולך לעמוד בראש חפירות שיערכו ליד חיפה?

ייגאל לביב

סגן-ראש-הממשלה הוא אדם עסוק מאד. הוא אחראי מטעם הממשלה על כל נושאי הרווחה, ומדי פעם הוא מצהיר על הנישנים שהשיגה הממשלה בתחומים שעליהם הוא מופקד. הוא גם מגלה עניין רב במשאומתן לשלום, משתתף באופן פעיל ביותר בכל הקשור בו ואף מנהל ישיבות ממשלה. אורח תמים מניה בודאי שייגאל ידין מקדיש את כל זמנו לעיסוק שלמענו ביקש את קולות הבוחרים, ויעשה ככל יכולתו בעבודת הממשלה והכנסת. אולם נראה כי גם מנהיגה של המפלגה שקראה תגר על קודמותיה, בגלל אי-קיום הבטחות הבחירות שלהן, הולך באותה הדרך.

לפני שנכנס לפוליטיקה היה ידין ארכיאולוג בעל שם, והקדיש למיקצועו את מרבית זמנו. כל המצוי בתחום הארכיאולוגיה יודע, כי אי-אפשר לעסוק בו בצורה שיטתית, ארכיאולוג-חובב כמשה ידין יכול להרשות זאת לעצמו, שכן עיסוקו הוא בעיקר המיסור בעתיקות. אולם מדען כידין יודע, כי אם הוא סגן-ראש-ממשלה אין הוא יכול לנהל מישלחות ארכיאולוגיות, כיוון שכל עיסוק כזה מצריך יותר מיום-עבודה מלא.

לעשות מעשים בתחום הארכיאולוגיה, אומנם פה ושם היו לו כמה הופעות בתחום זה, כך, למשל, הופיע שוב באיצטלת ארכיאולוג, כאשר יצא לאור סיפור על מגילת-המיקדש, אולם כתיבת הספר הושלמה עוד לפני שנכנס לממשלה ולכנסת. לפני חודשים אחדים הופיע בכנס השנתי של החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה, קרא לרכז את כל המשאבים והמאמצים בחפירות-ההצלה בנגב, לפני שצה"ל יעבור לשם מסיני. אף הופעה זו נראית סבירה, שכן כסגן-ראש-ממשלה יוכל להטיל את מלוא כושר-מישקלו להשגת אמצעים לחפירות-ההצלה שלהן קרא. ידין לא הסתפק בנאום בכנס, אלא הקדיש מזמנו כדי לשכנע את הארכיאולוגים באוניברסיטאות להתגייס למיבצע חפירות-ההצלה בנגב. היתה זו הקדשת זמן חד-פעמית, ואין לנטור לו על כך.

חמש שנות

עבודה

א ודי משום כך פקחו ארכיאולוגים רבים את עיניהם בתמיחה, כאשר הגיע לידיהם גיליון ביבליקל ארכיאולוגי ריווי מ-מספר 4, שיצא והדעתה לאור. עמוד שלם בביטאון מרכזי זה של הארכיאולוגים הוקדש לרשימה, שכותרתה היתה "ייגאל ידין